

Wykaz skrótów	5
Wstęp	7
Propozycje bibliograficzne	21
WPROWADZENIE	25
1. Prefacja o Najświętszej Trójcy, <i>Wiara wyrażona w modlitwie</i>	27
2. Modlitwa z II/III wieku, <i>Uwielbienie Trzech Osób Boskich</i>	28
I. JEDNOŚĆ TRÓJCY	29
3. Tertulian, <i>Potwierdzenie monoteizmu trynitarnego</i>	31
4. Mariusz Wiktoryn, <i>Błogosławiona Trójca</i>	32
5. Św. Atanazy Aleksandryjski, <i>Jedno z pierwszych stwierdzeń o jedności Trójcy</i>	35
6. Św. Bazyli Wielki, <i>Doksologia i wspólnota trynitarna</i>	37
7. Św. Ambroży z Mediolanu, <i>Jeden Bóg jest święty</i>	38
8. Pseudo-Dionizy Arcopagita, <i>Jedność i Trójca</i>	39
9. Św. Jan Damascęński, <i>Trzy hipostazy są jednym Bogiem</i>	40
10. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Trzej są jednym Obliczem</i>	41
11. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Zjednoczenie przez naturę i zjednoczenie przez łaskę</i>	42

12. Wilhelm z St. Thierry, <i>Wspólnota w Duchu</i> . . .	43
13. Adam ze św. Wiktora, <i>Uwielbienie Trójcy Świętej w Jej jedności</i>	45
14. Św. Bernard z Clairvaux, <i>Tajemnica to wielka</i>	47
15. Jan Peckam, <i>Pochwała Trójcy</i>	49
16. Św. Grzegorz Palamas, <i>Ta sama „energia” w Trójcy</i>	51
17. Bł. Jan Ruysbroeck, <i>Wspólnota trynitarna</i> . . .	52
II. TRYNITARNE WYZNANIA WIARY	55
18. Św. Ireneusz z Lyonu, <i>Poznanie Trójcy</i>	57
19. Św. Ireneusz z Lyonu, <i>Ważność trynitarnego wyznania wiary</i>	58
20. Boecjusz, <i>Monoteizm trynitarny</i>	59
21. XI Synod w Toledo, <i>Mały traktat teologii trynitarniej</i>	60
22. Symbol <i>Quicumque, Jedność i rozróżnienia w Trójcy</i>	65
23. Ryszard ze św. Wiktora, <i>Wysilek zrozumienia tajemnicy Trójcy</i>	67
24. IV Sobór Lateraneński, <i>Wypracowanie formuły trynitarniej</i>	68
25. II Sobór Lyonński, <i>Wyznanie wiary cesarza Michała Paleologa</i>	69
26. Katolicki katechizm dorosłych, <i>Trynitarnie wyznanie wiary stanowi centrum życia chrześcijańskiego</i>	71
III. OBRAZY TRÓJCY	75
27. Tertulian, <i>Korzeń i krzew, źródło i rzeka, słońce i promień</i>	77
28. Św. Efreem Syryjczyk, <i>Światło i promień</i>	78
29. Pseudo-Dionizy Arcopagita, <i>Wiele lamp tworzy jedno światło</i>	80
30. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Słońce</i>	81
31. Św. Atanazy Aleksandryjski, <i>Źródło i rzeka</i> . .	83
32. Św. Cyryl Aleksandryjski, <i>Korzeń i tchnienie</i> . .	84

33.	Św. Hildegarda z Bingen, <i>Światło, skała i ogień</i>	85
34.	Św. Hildegarda z Bingen, <i>Kolumna</i>	86
35.	Mistrz Eckhart, <i>Rzeka i pierścień</i>	88
36.	Św. Grzegorz z Nazjanzu, <i>Trójca jest ponad wszelkim obrazem</i>	90
IV. TRZY OSOBY TRÓJCY		93
37.	Św. Ireneusz z Lyonu, <i>Każda Osoba ma swoją rolę</i>	95
38.	Mariusz Wiktoryn, <i>Specyficzna rola Trzech Osób w Trójcy</i>	96
39.	Św. Efreem Syryjczyk, <i>Trójca poznawalna i niepoznawalna</i>	98
40.	Św. Ambroży, <i>Ojciec nie jest sam</i>	100
41.	Rufin z Akwilei, <i>Trójca we Wcieleniu</i>	102
42.	Św. Augustyn z Hippony, <i>Co za Trzej?</i>	103
43.	Boecjusz, <i>Kim są Osoby?</i>	104
44.	Grzegorz z Nareku, <i>Trójca źródłem zbawienia</i>	105
45.	Św. Anzelm z Canterbury, <i>Zrodzenie i pochodzenie</i>	109
46.	Ryszard ze św. Wiktora, <i>Otwartość miłości</i>	110
47.	Ryszard ze św. Wiktora, <i>O „konieczności” Trzeciego</i>	112
48.	Ryszard ze św. Wiktora, <i>Własności Osób Boskich</i>	113
49.	Św. Bonawentura, <i>Przymioty wspólne i własne</i>	115
50.	Św. Tomasz z Akwinu, <i>Kształtowanie się pojęcia osoby</i>	117
51.	Św. Tomasz z Akwinu, <i>„Są tylko Trzy Osoby w Bogu”</i>	118
52.	Yves Congar, <i>Ewolucja pojęcia osoby</i>	121
53.	Jan Paweł II, <i>Trzy Osoby Boże</i>	122
V. OBJAWIENIA I TEOFANIE TRYNITARNE		127
54.	Św. Grzegorz z Nazjanzu, <i>Trójca stopniowo odsłaniana w dziejach</i>	129
55.	Św. Bazyli Wielki, <i>Poznanie częściowe i pełne</i>	130

56. Św. Augustyn z Hippony, <i>Prefiguracja Trójcy</i>	132
57. Św. Augustyn z Hippony, <i>Objawienie Trójcy w chrzcie</i>	134
58. Jan Szkot Eriugena, <i>Niedostępna wizja</i>	135
59. Anzelm z Hawelbergu, <i>Trzy okresy objawienia Trójcy</i>	136

VI. WIZJE TRÓJCY ŚWIĘTEJ 139

60. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Wizja światła</i>	141
61. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Syn objawia Tróję</i>	142
62. Rupert z Deutz, <i>Objawienie Trójcy Świętej</i>	144
63. Elżbieta z Schönau, <i>Wizja jedności Trójcy</i>	146
64. Gertruda z Helfta, <i>Wizja Trójcy Świętej</i>	147
65. Św. Ignacy Loyola, <i>Zrozumienie Trójcy</i>	149

VII. TRÓJCA STWÓRCZA 151

66. Św. Ireneusz z Lyonu, <i>Dwie ręce Ojca</i>	153
67. Św. Augustyn z Hippony, <i>Trójca w dziele stworzenia</i>	155
68. Narsaj, <i>Człowiek stworzony na obraz Trójcy</i>	157
69. Św. Symeon Nowy Teolog, <i>Chwała Trójcy stwórczej</i>	160
70. Św. Tomasz z Akwinu, <i>Czy stwarzanie należy do powinności którejs z Osób Boskich?</i>	161

VIII. ANALOGIE TRYNITARNE 165

71. Św. Bazyli Wielki, <i>Niewystarczalny język analogii</i>	167
72. Św. Augustyn z Hippony, <i>Pamięć, rozum, wola</i>	168
73. Abelard, <i>O pożytku analogii</i>	169
74. Św. Bonawentura, <i>„Ślady” Trójcy</i>	170
75. Mikołaj z Kuzy, <i>Odczytanie augustyńskiej analogii o miłującym, miłowanym i miłości</i>	171

IX. TRÓJCA I KOŚCIÓŁ 173

76. Św. Augustyn z Hippony, *Kościół jako wspólnota* 175
77. Dialog z patriarchą Bartłomiejem I, *Komunia w Bogu* 176
78. Komisja katolicko-prawosławna, *Kościół, sakrament trynitarny „koinōnia”* 180
79. Niemiecka Konferencja Biskupów, *Katolicki katechizm dorosłych - Kościół świątynią Trójcy* 183

X. ZAMIESZKANIE TRÓJCY ŚWIĘTEJ W DUSZY 185

80. Św. Bazyli Wielki, *Duch w nas i Duch, jeden z Trójcy* 187
81. Dydym Ślepy, *Na obraz Syna, a więc i Trójcy* 188
82. Św. Augustyn z Hippony, *Żyjąc miłością, widzisz Trójcę* 189
83. Św. Augustyn z Hippony, *Obecność Trójcy w nas* 190
84. Św. Jan Damasceński, *Maryja, świątynia Trójcy* 191
85. Wilhelm z St. Thierry, *Duch Święty sprawią, że Trójca w nas mieszka* 193
86. Mistrz Eckhart, *Narodziny Słowa w duszy* . . . 194
87. Jan Tauler, *Trójca jest w głębi duszy* 195
88. Bł. Jan Ruysbroeck, *Życie w Duchu* 198
89. Mikołaj z Kuzy, *Jedność z Bogiem-Trójcą* . . . 199
90. Św. Jan od Krzyża, *Żyć życiem trynitarnym* . . 200

Epilog: TRÓJCA ŚWIĘTA – ŹRÓDŁEM I CELEM ŻYCIA DUCHOWEGO 205

91. Chromacjusz z Akwilei, *Chrzest – dziełem Trójcy* 207
92. Św. Efrem Syryjczyk, *Wiara w Trójcę* 208
93. Św. Augustyn z Hippony, *W poszukiwaniu Trójcy* 209
94. Nerses Sznorhali, *Modlitwa powszechna* 211

95. Św. Bernard z Clairvaux, <i>Kocha cała Trójca</i> <i>Święta</i>	213
96. Anonim XII w., <i>Modlitwa do Trójcy</i>	214
97. Jürgen Moltmann, <i>Wspólnota trynitarna jako</i> <i>cel życia</i>	215
98. Św. Elżbieta od Przenajświętszej Trójcy, <i>Modlitwa o zamieszkanie w nas Trójcy</i>	217
Spis ilustracji	219